

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (piata komora)

12. mája 2010*

Vo veci T-432/05,

EMC Development AB, so sídlom v Luleå (Švédsko), v zastúpení: M. Elvinger
a W.-N. Schelp, advokáti,

žalobkyňa,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: pôvodne É. Gippini Fournier a B. Doherty, neskôr
É. Gippini Fournier a J. Bourke, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

* Jazyk konania: angličtina.

ktorej predmetom je žaloba o zrušenie rozhodnutia Komisie SG-Greffe (2005) D/205249 z 28. septembra 2005, ktorým bola zamietnutá sťažnosť podaná žalobkyňou proti európskym výrobcam portlandského cementu, Európskemu združeniu cementu (Cembureau) a Európskemu výboru pre harmonizáciu (CEN) v súvislosti s európskym trhom s cementom,

VŠEOBECNÝ SÚD (piata komora),

v zložení: predseda komory M. Vilaras, sudcovia M. Prek a V. M. Ciučă (spravodajca),
tajomník: C. Kantza, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 6. mája 2009,

vyhlásil tento

Rozsudok

Právny rámec

A — *Smernica 89/106/EHS*

- 1 Cielom smernice Rady z 21. decembra 1988 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov vzťahujúcich sa na stavebné výrobky (Ú. v. ES L 40, 1989, s. 12; Mim. vyd. 13/009, s. 296), zmenenej a dopnenej smernicou Rady z 22. júla 1993 (Ú. v. ES L 220, s. 1; Mim. vyd. 13/012, s. 173), je najmä odstrániť prekážky voľného pohybu stavebných výrobkov. Podľa článku 1 ods. 2 smernice 89/106 sa „stavebným výrobkom“ na účely tejto smernice rozumie „každý výrobok, ktorý sa vyrába na trvalé zabudovanie v stavbách, ktoré zahŕňajú budovy, ako aj diela stavebného inžinierstva“. Podľa článku 2 ods. 1 a článku 3 ods. 1 smernice 89/106 členské štáty prijímú všetky nevyhnutné predpisy, aby sa zabezpečilo, že stavebné výrobky môžu byť uvedené na trh iba vtedy, ak sú spôsobilé na stanovené použitie, t. j. ak majú také charakteristiky, že stavby, do ktorých sa majú zabudovať, namontovať, použiť alebo inštalovať, môžu, ak sú riadne navrhnuté a vyhotovené, spĺňať podstatné

požiadavky stanovené v prílohe I uvedenej smernice, pokiaľ sú tieto stavby predmetom nariadení obsahujúcich takéto požiadavky.

- 2 Smernica 89/106 stanovuje rozvoj technických špecifikácií, ktorých dodržanie podľa jej článku 4 ods. 2 predpokladá súlad s uvedenými podstatnými požiadavkami. Podľa článku 4 ods. 1 a článku 9 ods. 3 uvedenej smernice týmito špecifikáciami môžu byť buď harmonizované normy prijaté najmä Európskym výborom pre harmonizáciu (CEN), alebo európske technické schválenia, ktoré vydáva schválený orgán poverený členským štátom.
- 3 Podľa článku 4 ods. 2 smernice 89/106 značka „ES“ osvedčuje, že stavebné výrobky sú v súlade najmä s vnútroštátnymi normami, ktoré preberajú harmonizované normy a ktorých údaje boli uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo sú v súlade s európskym technickým schválením. Podľa článku 4 ods. 2 a článku 6 ods. 1 smernice 89/106 členské štáty povolia uvedenie na trh alebo používanie výrobkov na ich území, ktoré sú v súlade s uvedenou smernicou a sú označené značkou „ES“.
- 4 Podľa článku 7 smernice 89/106 harmonizované normy prijímajú európske normalizačné organizácie na základe mandátov vydaných Komisiou Európskych spoločenstiev a po porade s výborom pre stavebníctvo uvedeným v článku 19 tejto smernice. Výsledné normy sa uplatnia do takej miery, aká je prakticky možná v termínoch kvality výrobku s odvolaním sa na vysvetľujúce doklady. Po stanovení noriem európskymi normalizačnými organizáciami ich Komisia uverejní úradnom vestníku.
- 5 V zmysle článku 8 ods. 2 smernice 89/106 európske technické schválenie môže byť udelené jednak výrobkom, na ktoré nie je ani harmonizovaná norma, ani uznaná vnútroštátna norma, ani mandát na harmonizovanú normu a pri ktorých Komisia

uzná, že norma nemohla alebo ešte nemohla byť vypracovaná, a jednak výrobkom, ktoré sa podstatne odlišujú od harmonizovaných alebo uznaných vnútroštátnych noriem.

B — Usmernenia o uplatniteľnosti článku 81 ES na dohody o horizontálnej spolupráci

- 6 Časť 6 pravidiel Komisie uplatňovania článku 81 [ES] na dohody o horizontálnej spolupráci (Ú. v. ES C 3, 2001, s. 2; Mim. vyd. 08/002, s. 25) (ďalej len „usmernenia“), ktorá sa vzťahuje na normalizačné dohody, stanovuje:

„6.1. Definícia

159. Dohody o štandardizácii majú za svoj prvoradý cieľ definovanie technických alebo kvalitatívnych požiadaviek, ktoré môžu spĺňať súčasné alebo budúce produkty, výrobné procesy alebo metódy[47]. Dohody o štandardizácii sa môžu týkať rôznych otázok, ako napríklad štandardizácie rôznych stupňov alebo veľkostí konkrétneho produktu alebo technických špecifikácii na trhoch, kde je nevyhnutná kompatibilita a vzájomná funkčnosť s inými produktmi alebo systémami. Podmienky prístupu k istej značke kvality alebo k povoleniu od regulačného orgánu tiež možno považovať za štandard.“

- 7 Poznámka pod čiarou 47, ktorá sa týka bodu 159 usmernení, znie takto:

„Štandardizácia môže mať rôzne formy, od prijatia štandardov na základe národného konsenzu uznávanými európskymi alebo národnými štandardizačnými orgánmi, cez konzorciá a fóra až po dohody medzi jednotlivými spoločnosťami. Hoci právo

spoločenstva definuje štandardy úzko, tieto pravidlá považujú za štandardy všetky dohody podľa definície v tomto odsek.“

- 8 Pokiaľ ide o uplatnenie pravidiel v oblasti hospodárskej súťaže, usmernenia uvádzajú najmä:

„6.3. Posudzovanie v zmysle článku 81 ods. 1[ES]

162. Dohody o určovaní štandardov... môžu byť uzatvárať súkromné podniky, alebo môžu byť stanovené pod patronátom verejných orgánov alebo orgánov poverených prevádzkovaním služieb všeobecného ekonomického záujmu, ako napríklad štandardizačné orgány uznané podľa smernice [Európskeho parlamentu a Rady] 98/34/ES [z 22. júna 1998 o postupe pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov (Ú. v. ES L 204, s. 37; Mim. vyd. 13/020, s. 337)]... Zapojenie takýchto orgánov vychádza z povinností členských štátov týkajúcich sa ochrany neporušenej súťaže v spoločenstve.

6.3.1 Povaha dohody

6.3.1.1 Dohody, na ktoré sa nevzťahuje článok 81 ods. 1[ES]

163. Ak je účasť na stanovovaní štandardov neobmedzená a transparentná, dohody o štandardizácii podľa vyššie uvedenej definície, ktoré nestanovujú žiadnu povinnosť dodržať štandard alebo ktoré sú súčasťou širšej dohody na zabezpečenie kompatibility produktov, neobmedzujú súťaž. To sa obvyčajne vzťahuje na štandardy prijaté

uznávanými štandardizačnými orgánmi, ktoré sú založené na nediskriminačných, otvorených a transparentných postupoch.“

Okolnosti predchádzajúce sporu

A — Účastníci vystupujúci na trhu s cementom

- 9 Žalobkyňa, EMC Development AB, je spoločnosťou vyvíjajúcou aktívnu činnosť v oblasti trvalého výskumu, rozvoja a obchodu výrobnéj metódy energeticky modifikovaného cementu. Má sídlo v Luleå (Švédsko).

- 10 Európske združenie pre cement (Cembureau) má sídlo v Bruseli (Belgicko). Združenie ku dňu prijatia napadnutého rozhodnutia združovalo 25 národných združení z odvetvia cementu a cementární v Európe, pričom jeho cieľom je podporovať záujmy svojich členov prostredníctvom aktívnej reprezentácie európskeho odvetvia cementu na európskej a medzinárodnej úrovni.

- 11 CEN je nezávislou organizáciou, ktorej členovia ku dňu prijatia napadnutého rozhodnutia boli národné normalizačné orgány 28 európskych štátov. Európska komisia nie je jej členom, ale vystupuje v nej ako poradca, najmä v rámci technickej rady. CEN, ktorý podporuje dobrovoľnú technickú harmonizáciu v Európe, je európskym normalizačným orgánom uznaným na základe smernice 98/34.

B — *Európska norma na cement EN 197-1*

- 12 Normu EN 197-1 (ďalej len „norma“) prijalo v apríli 2000 19 národných normalizačných orgánov, teda členovia CEN. Táto norma bola vytvorená technickým výborom CEN, CEN/TC 51 „Cement a stavebné vápno“ (ďalej len „CEN/TC 51“) na základe mandátu M/114 udeleného Komisiou a Európskym združením voľného obchodu (EZVO) v zmysle smernice 89/106. Tento mandát definuje rozsah uplatnenia normy, taxatívne vymedzuje zoznam výrobkov, na ktoré sa vzťahuje, a uvádza, že normy sa uplatnia do takej miery, aká je prakticky možná v termínoch kvality výrobku s odvolaním sa na vysvetľujúce doklady.
- 13 Norma definuje každý z 27 výrobkov bežného cementu, t. j. bežné cementy opísané ako tradičné a potvrdené jednotlivými národnými normalizačnými orgánmi v rámci CEN. Tieto výrobky sú ďalej zoskupené do piatich základných typov cementu (CEM I až CEM V), podľa pomerov, v ktorých musia byť hlavné zložky zmiešané, aby vytvorili tieto odlišné výrobky v súbore šiestich „pevnostných tried“. Každý zo základných typov cementu je zložený z určitého percenta „slinku“ portlandského cementu zmiešaného s rôznymi hladinami prísad. Táto definícia zahŕňa požiadavky, ktoré musia zložky spĺňať, a technické, fyzické, chemické požiadavky a požiadavky trvanlivosti 27 bežných cementových výrobkov a „pevnostných tried“.
- 14 Cementy, ktoré sú v súlade s normou, môžu získať označenie „ES“.

C — *Výrobky*

- 15 Podľa žalobkyne a Cembureau „pravý“ portlandský cement zodpovedá výrobkom z cementu základného typu CEM I, ako ho definuje norma. Zmiešané cementy zodpovedajú cementom patriacim do štyroch základných typov CEM II až CEM V.

- 16 Cement, ktorý vyrába žalobkyňa, je energeticky modifikovaný cement, ktorého technológia bola vyvinutá vo Švédsku na začiatku 90. rokov. Tento cement sa vyrába spaľovaním/vysoko intenzívnym spaľovaním portlandského cementu s rôznym materiálom ako sodíkom, popolčekom alebo jemným kremenným pieskom.

D — *Správne konanie*

- 17 Žalobkyňa sa v októbri 2001 obrátila na generálne riaditeľstvo (GR) pre hospodársku súťaž, podniky a životné prostredie Komisie s cieľom informovať ich o svojich pochybnostiach v súvislosti s normou a európskym odvetvím cementu vo všeobecnosti. Žalobkyňa sa taktiež stretla so zástupcami GR pre hospodársku súťaž.
- 18 Dňa 3. januára 2002 žalobkyňa zaslala list členovi Komisie pre hospodársku súťaž, ktorým sa dožadovala, aby Komisia konala.
- 19 V dňoch 12. a 19. februára 2002 GR pre hospodársku súťaž a GR pre vnútorný trh informovali žalobkyňu, že norma nepredstavuje právnu prekážku uvedeniu cementu na trhu a že je v súlade so smernicou 89/106.
- 20 Žalobkyňa listom zo 14. marca 2002 namietala proti porušeniu článkov 81 ES a 82 ES európskymi výrobcami portlandského cementu, Cembureau a CEN.

- 21 Listy z 3. januára a zo 14. marca 2002 boli 15. marca 2002 Komisiou zaregistrované ako sťažnosť podľa článku 3 ods. 2 nariadenia Rady č. 17 zo 6. februára 1962, Prvého nariadenia implementujúceho článku [81 ES] a [82 ES] (Ú. v. ES 1962, 13, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3).
- 22 CEN 4. septembra 2002 a Cembureau 6. septembra 2002 predložili svoje pripomienky k nedôvernému zneniu sťažnosti žalobkyne. Dňa 10. marca 2003 žalobkyňa zaslala GR pre hospodársku súťaž svoje komentáre k pripomienkam Cembureau a CEN.
- 23 Dňa 29. januára 2004 Komisia poslala žalobkyni list podľa článku 6 nariadenia Komisie (ES) č. 2842/98 z 22. decembra 1998 o vypočutí strán v určitých konaniach podľa článkov [81 ES] a [82 ES] (Ú. v. ES L 354, s. 18; Mim. vyd. 07/004, s. 204), v ktorom ju informovala o svojom úmysle zamietnuť sťažnosť a vyzvala ju, aby predložila svoje pripomienky, čo žalobkyňa urobila listom z 22. marca 2004.
- 24 Žalobkyňa 11. júna 2004 zaslala Komisii zhrnutie svojej správy zo schôdze, ktorá sa uskutočnila 8. júna 2004 medzi ňou a zástupcami GR pre hospodársku súťaž. Žalobkyňa v liste uviedla dodatočné pripomienky, pričom vyjadrila, že sa nedotýkajú jej budúceho stanoviska k tvrdeniam, ktoré by mohli byť predložené. Listom z 24. júla 2004 jej GR pre hospodársku súťaž odpovedalo, že v súlade s procesnými pravidlami upravujúcimi sťažnosti, nie je možné ďalej pokračovať „v nekonečnej výmene otázok a odpovedí“.
- 25 Listom z 2. marca 2005 GR pre podniky informovalo žalobkyňu, že má v úmysle zmeniť mandát M/114 s cieľom doplniť medzi bežné cementy „podskupinu“ a umožniť rozvoj nových technických špecifikácií. Listom z 1. júna 2005 GR pre podniky

oznámilo žalobkyni, že od tohto návrhu odstupuje, lebo väčšina členských štátov nesúhlasila s touto zmenou.

- 26 Žalobkyňa listom z 1. júla 2005 požiadala člena Komisie pre hospodársku súťaž, aby starostlivo preskúmal požiadavky smernice 89/106 v súvislosti s cementom, ktorý vyrába.
- 27 Rozhodnutím SG-Greffe (2005) D/205249 z 28. septembra 2005 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) Komisia zamietla sťažnosť žalobkyne.

E — Výhrady žalobkyne

- 28 Žalobkyňa vo svojej sťažnosti tvrdila, že európski výrobcovia portlandského cementu konajú spôsobom, ktorým vážne porušujú články 81 ES a 82 ES. Po prvé uvedení výrobcovia založili kartel s cieľom vytvoriť prekážky uvedeniu cementu na európsky trh, pričom najvážnejšou z týchto prekážok je norma, ktorú prijali prostredníctvom Cembureau a CEN. Uvedení výrobcovia si mali tiež územne rozdeliť európsky trh s cementom. Po druhé žalobkyňa tvrdila, že uvedené konanie európskych výrobcov portlandského cementu, ktorí spoločne dominujú trhu s cementom, tiež porušujú článok 82 ES. Na posilnenie svojho dominantného postavenia sa títo výrobcovia zlúčili do vertikálneho zoskupenia prostredníctvom nadobudnutia 30 až 70%-nej kontroly nad výrobcami betónu a prísad do betónových zmesí v rámci Únie. Výrobcovia portlandského cementu využili svoje dominantné postavenie nad výrobcami betónu,

aby im zabránili v nákupe energeticky modifikovaného cementu tak, že sa im vyhrážali prerušením dodávok.

Napadnuté rozhodnutie

- ²⁹ Napadnuté rozhodnutie opisuje najmä CEN a jeho systém prijímania noriem, smernicu 89/106, normu, jednotlivé cementy, vrátane portlandského cementu a energeticky modifikovaného cementu a napokon výhrady žalobkyne týkajúce sa porušenia článkov 81 ES a 82 ES. Komisia ďalej v bodoch 73 až 123 spresňuje dôvody, pre ktoré sa domnieva, že neexistuje dostatočný dôvod, aby sa sťažnosti vyhovel.
- ³⁰ V prvom rade, pokiaľ ide o uvedené porušenie článku 81 ES, Komisia začína definíciou trhu s výrobkami a relevantného geografického trhu (body 76 až 78). Trh s výrobkami je definovaný ako trh so sivým cementom a geografický trh ako súbor trhov zameraný na rozdielne závody, ktoré sa prekrývajú a zahŕňajú celú Európu. Komisia skúma normu s prihliadnutím na usmernenia, osobitne na ich body 162 a 163, pričom dospela k záveru, že norma nemá obmedzujúci účinok na hospodársku súťaž v zmysle článku 81 ods. 1 ES (bod 112). Komisia spresňuje, že nie je potrebné v rámci sťažnosti týkajúcej sa uplatnenia článkov 81 ES a 82 ES určiť, či je norma vyjadrená z normatívneho hľadiska alebo je založená na kvalite výrobku (bod 107). Dodáva však, že príslušné oddelenia Komisie, konkrétne GR pre podniky, sa domnievajú, že norma je vyjadrená spôsobom „dostatočne založenom na kvalite výrobku“ (body 108 až 111). Komisia napokon skúma a vylučuje ostatné uvedené tvrdenia týkajúce sa kartelu a geografického rozdelenia trhov, lebo žalobkyňa na podporu svojich tvrdení neuviedla žiadny dôkaz (body 113 až 117).

- 31 V druhom rade, pokiaľ ide uvedené porušenie článku 82 ES, Komisia konštatuje, že nemožno tvrdiť, že európski výrobcovia portlandského cementu sa nachádzajú na európskom trhu s cementom v spoločnom dominantnom postavení, a preto sa článok 82 ES neuplatňuje (body 118 až 123).
- 32 Podľa časti D napadnutého rozhodnutia „keďže z dôvodov uvedených vyššie neexistuje dostatočný dôvod, aby bolo sťažnosti vyhovené, Komisia [ju] zamietá“.

Konanie a návrhy účastníkov konania

- 33 Žalobkyňa návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 8. decembra 2005 podala túto žalobu.
- 34 Vzhľadom na to, že zloženie komôr Súdu prvého stupňa bolo zmenené, sudca spravodajca bol pridelený k piatej komore, ktorej bola z tohto dôvodu táto vec pridelená.
- 35 Na základe správy sudcu spravodajcu Všeobecný súd (piata komora) rozhodol o otvorení ústnej časti konania. Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im Všeobecný súd položil, boli vypočuté na verejnom pojednávaní 6. mája 2008. Žalobkyňa počas tohto pojednávania požiadala, aby bol k spisu priložený dokument z 1. marca 2005. Komisia proti tomu namietala tvrdením, že uvedený dokument, ktorého dátum je neskorší ako dátum napadnutého rozhodnutia, existoval pred podaním tejto žaloby. Všeobecný súd z tohto dôvodu odmietol priloženie uvedeného dokumentu k spisu.

36 Žalobkyňa navrhuje, aby Všeobecný súd:

- zrušil napadnuté rozhodnutie,
- zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

37 Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:

- zamietol žalobu,
- zaviazal žalobkyňu na náhradu trov konania.

Právny stav

A — O prípustnosti

1. Tvrdenia účastníkov konania

38 Komisia po prvé spochybňuje dostatočne jasnú povahu žaloby a jej súlad s článkom 44 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu. Žalobkyňa totiž predtým, ako

„náhle“ dospela k záveru o porušení článku 81 ES a nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81[ES] a 82[ES] (Ú. v. EÚ L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205) Komisiou, rozšírene vyjadrila svoj nesúhlas so skutkovými konštatovaniami v napadnutom rozhodnutí bez toho, aby vysvetlila súvislosti medzi týmito údajne nesprávnymi konštatovaniami a tvrdeným porušením. Komisia spresňuje, že jej obrana spočíva na predpoklade, že žalobkyňa namieta proti nesprávnemu posúdeniu. Komisia okrem toho poukazuje na ťažkosti s určením právnych tvrdení uvedených v replike a uvádza, aby Všeobecný súd rozhodol, či majú stupeň jasnosti požadovaný v zmysle článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku.

- 39 Komisia po druhej namieta proti opätovnému použitiu jej tvrdení žalobkyňou v jej sťažnosti tým, že sa v žalobe jednoducho odvolala na uvedenú sťažnosť, ktorá je pripojená v prílohe.
- 40 Komisia navyše spochybňuje odkaz žalobkyne na korešpondenciu priloženú k prílohe č. 8 žaloby, aby podporila, že prijatie normy bolo ovplyvnené úzkou spoluprácou medzi Cembureau a predsedom CENT/TC 51. Tento odkaz je neprípustný podľa článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku, keďže žalobkyňa presne neuviedla ani časti, ani list, ktorý má byť toho dôkazom.
- 41 Po tretej výhrada žalobkyne predložená v štádiu repliky, podľa ktorej norma porušuje smernicu 98/34, je neprípustná podľa článku 48 ods. 2 rokovacieho poriadku.
- 42 Žalobkyňa v tejto súvislosti nepredložila ani v replike, ani v priebehu pojednávania osobitné tvrdenia.

2. Posúdenie Všeobecným súdom

- ⁴³ V prvom rade je potrebné pripomenúť, že podľa článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku musí žaloba, ktorou sa začína konanie, obsahovať stručné zhrnutie dôvodov, na ktorých je založená. Táto informácia musí byť dostatočne jasná a presná, aby žalovanému umožnila pripraviť svoje vyjadrenie k žalobe a Všeobecnému súdu rozhodnúť o žalobe prípadne aj bez iných dodatočných informácií. Žaloba preto musí vysvetliť, v čom spočíva dôvod, na ktorom je založená, pričom jeho samotné abstraktné uvedenie nezodpovedá požiadavkám rokovacieho poriadku (rozsudok Súdu prvého stupňa z 12. januára 1995, Viho/Komisia, T-102/92, Zb. s. II-17, bod 68). Rovnaké požiadavky musia byť splnené, pokiaľ je výhrada uvedená na podporu žalobného dôvodu (rozsudok zo 14. mája 1998, Mo och Domsjö/Komisia, T-352/94, Zb. s. II-1989, bod 333).
- ⁴⁴ V prejednávanej veci predmetná žaloba dostatočne jasne uvádza, že cieľom tohto návrhu je zrušenie napadnutého rozhodnutia, ktorou Komisia zamietla sťažnosť podanú žalobkyňou proti výrobcom portlandského cementu, Cembureau a CEN v súvislosti s európskym trhom s cementom a proti údajným porušeniam článkov 81 ES a 82 ES. Z písomných vyjadrení žalobkyne tiež vyplýva, že v tejto súvislosti poukazuje na zjavne nesprávne posúdenie Komisie pri preskúmaní sťažnosti, pokiaľ ide o uplatnenie článku 81 ES ods. 1 ES na normu. Žalobkyňa v tomto smere tvrdí, že Komisia na jednej strane dospela k nesprávnemu záveru, že postup pri prijímaní normy nebol zo strany výrobcov tradičného cementu kontrolovaný a že tento proces bol nediskriminačný, otvorený a transparentný, a na druhej strane, že norma nie je *de facto* záväzná a napokon, že normu nemožno preskúmať podľa smernice 89/106, hoci Komisia mala dospieť k záveru, že norma nespĺňa požiadavky uvedenej smernice.

- 45 Treba konštatovať, že formálne nedostatky zistené Komisiou (pozri bod 38 vyššie) nie sú dostatočné na to, aby viedli ku konštatovaniu o neprípustnosti žaloby, lebo argumentácia rozvinutá v žalobe na podporu výhrad týkajúcich sa zjavne nesprávneho posúdenia Komisie pri preskúmaní sťažnosti, pokiaľ ide o uplatnenie článku 81 ods. 1 ES na normu, je dostatočne jasná na to, aby Všeobecný súd mohol súdne preskúmať zákonnosť sporného rozhodnutia a Komisia účelne predložiť svoju obranu (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa zo 16. októbra 1996, Knijff/Dvor audítorov, T-378/94, Zb. VS s. I-A-479, II-1341, body 18 a 19).
- 46 Naopak žaloba neobsahuje nijaký iný dôvod alebo výhradu, ktoré by spĺňali požiadavky rokovacieho poriadku.
- 47 Po prvé, hoci žaloba odkazuje na porušenie článkov 28 ES a 29 ES, treba konštatovať, že žiadna argumentácia nebola uvedená na podporu tohto odkazu, a preto je potrebné ho vyhlásiť za neprípustný z dôvodu nesplnenia požiadaviek článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku (pozri bod 43 vyššie).
- 48 Po druhé podľa judikatúry, ak obsah žaloby môže byť podporený a v konkrétnych bodoch doplnený odkazom na výňatky listín, všeobecný odkaz na iné písomnosti, hoci tvoria jej prílohu, nemôže nahradiť nedostatok základných skutočností právnej argumentácie, ktoré tvoria náležitosti žaloby. Okrem toho Všeobecnému súdu nepri náleží vyhľadávať a zisťovať v prílohách dôvody a tvrdenia, ktoré by mohli byť považované za základ žaloby, keďže tie majú čisto dôkaznú a inštrumentálnu funkciu (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa zo 14. decembra 2005, Honeywell/Komisia, T-209/01, Zb. s. II-5527, bod 57 a tam citovanú judikatúru).

- 49 V predmetnej veci sa žalobkyňa vo svojej žalobe vo všeobecnosti odvoláva na body 49 až 67 napadnutého rozhodnutia opätovným uvedením výhrad zo svojej sťažnosti bez toho, aby spresnila osobitné body svojej žaloby, ktoré chce týmto odkazom doplniť. Treba konštatovať, že výhrady žalobkyne uvedené v bodoch 64 až 67 napadnutého rozhodnutia, ktoré sa týkajú kartelu a rozdelenia trhov, žalobkyňa vo svojich písomných vyjadreniach neprevzala. V súlade s už citovanou judikatúrou v bode 48 vyššie sú tieto výhrady neprípustné, pokiaľ odkaz v žalobe nemožno stotožniť s výhradami alebo tvrdeniami v nej uvedenými.
- 50 Okrem toho s cieľom preukázať, že postup pri prijímaní normy bol diskriminačný, nebol otvorený a transparentný, žalobkyňa sa v predbežnej odpovedi Komisii, ako aj na pripojené dokumenty uvedené v prílohe č. 8 žaloby, odvoláva na svoj list z 22. marca 2004. Tento odkaz sa však týka priloženého dokumentu len všeobecne, a teda Všeobecnému súdu neumožňuje zistiť výhrady alebo tvrdenia, na ktoré chce žalobkyňa odkázať. V súlade s už citovanou judikatúrou v bode 48 vyššie sú preto tieto výhrady alebo tvrdenia neprístupné.
- 51 Po tretie, pokiaľ ide o výhradu založenú na nesúlade normy so smernicou 98/34, ktorá bola prvýkrát predložená v štádiu podania repliky bez toho, aby vyplývala z právnych a zo skutkových okolností, ktoré vyšli najavo v priebehu konania, alebo predstavovala rozšírenie žalobného dôvodu uvedeného v žalobe, je potrebné ju zamietnuť ako neprípustnú podľa článku 48 ods. 2 rokovacieho poriadku.
- 52 Z predchádzajúcich tvrdení vyplýva, že Všeobecný súd je príslušný rozhodnúť len o výhradách opísaných v bode 44 vyššie, ktoré sa týkajú údajne zjavného nesprávneho posúdenia zo strany Komisie pri preskúmaní sťažnosti, pokiaľ ide o uplatnenie článku 81 ods. 1 ES na normu.
- 53 Je preto namieste vyhlásiť žalobu za prípustnú v tomto rozsahu.

B — *O veci samej**1. Úvodné pripomienky o rozsahu povinnosti Komisie pri preskúmaní sťažnosti z dôvodu porušenia článku 81 ES*

- 54 V prvom rade účastníci konania vo svojich písomných vyjadreniach poukazujú na povinnosti, ktoré vyplývajú Komisii pri preskúmaní sťažnosti z dôvodu porušenia článku 81 ES. Účastníci konania navyše analyzujú dôkazné bremeno a relevantnú dôkaznú silu v tomto kontexte. Napokon sa venujú rozsahu pôsobnosti preskúmavacej právomoci Všeobecného súdu pri žalobe smerujúcej proti rozhodnutiu o zamietnutí sťažnosti, ako aj dôkaznému bremenu a dôkaznej sile, ktoré sa v tomto kontexte požadujú od účastníkov konania.
- 55 Všeobecný súd uvádza, že Komisia v napadnutom rozhodnutí prostredníctvom analýzy týkajúcej sa najmä uplatnenia článku 81 ods. 1 ES dospela k záveru, že s prihliadnutím na skutočnosti uvedené žalobkyňou v správnom konaní, najmä v odpovedi na list z 29. januára 2004, ktorým ju informovala o úmysle Komisie zamietnuť sťažnosť „keďže neexistuje dostatok dôvodov, aby bolo sťažnosti vyhovené, Komisia [ju] zamietla“. V tomto kontexte je potrebné pripomenúť, aké má sťažovateľ práva a Komisia povinnosti v prípade zamietnutia sťažnosti, v ktorej je poukázané na existenciu porušenia článku 81 ES.
- 56 Sťažovateľ má právo byť informovaný o dôvodoch zamýšľaného zamietnutia sťažnosti Komisiou a vyjadriť sa k nim predtým, ako je v tomto zmysle rozhodnutie uvedenou inštitúciou prijaté. Nariadenie č. 17 nahradené od 1. mája 2004 nariadením č. 1/2003 a nariadenie č. 2842/98 nahradené od 1. mája 2004 nariadením Komisie (ES) č. 773/2004 zo 7. apríla 2004, ktoré sa týka vedenia konania Komisiou podľa článkov 81[ES] a 82[ES] (Ú. v. EÚ L 123, s. 18; Mim. vyd. 08/003, s. 8), priznávajú procesné práva osobám, ktoré sa na Komisiu obrátili so sťažnosťou na základe článku 3

nariadenia č. 17 (teraz článok 7 nariadenia č. 1/2003). K týmto právam patria aj práva stanovené v článku 6 nariadenia č. 2842/98 (teraz článok 7 nariadenia č. 774/2004), podľa ktorých Komisia, ak sa domnieva, že získané skutočnosti neodôvodňujú vyhovenie sťažnosti, uvedie sťažovateľovi dôvody jej zamietnutia a stanoví mu lehotu na predloženie svojich prípadných písomných pripomienok (pozri, pokiaľ ide o nariadenie č. 2842/98, rozsudok Súdu prvého stupňa z 27. septembra 2006, Haladjian Frères/Komisia, T-204/03, Zb. s. II-3779, bod 26).

- 57 Ani nariadenia č. 17 a 2842/98, ani nariadenia č. 1/2003 a 773/2004 neobsahujú výslovné ustanovenia týkajúce sa vybavovania sťažnosti vo veci samej a prípadných vyšetrovacích povinností Komisie, pokiaľ ide o ich prešetrenie. V súvislosti s týmto bodom treba zdôrazniť, že Komisia nie je povinná začať konania smerujúce k preukázaniu prípadných porušení práva Spoločenstva a že k právam prináležiacim sťažovateľom podľa uvedených nariadení nepatrí právo získať konečné rozhodnutie o existencii alebo neexistencii namietaného porušenia (pozri, pokiaľ ide o nariadenia č. 17 a 2842/98, rozsudok Haladjian Frères/Komisia, už citovaný v bode 56 vyššie, bod 27 a tam citovanú judikatúru).
- 58 Práve na základe týchto zásad judikatúra uznala, že keďže Komisia nemá povinnosť vysloviť sa k existencii alebo neexistencii porušenia, nemôže byť povinná viesť vyšetrovanie, lebo jeho jediným predmetom môže byť iba skúmanie dôkazov o existencii alebo neexistencii porušenia, ktoré nie je povinná konštatovať (pozri, pokiaľ ide o nariadenia č. 17 a č. 2842/98, rozsudok Haladjian Frères/Komisia, už citovaný v bode 56 vyššie, bod 28 a tam citovanú judikatúru).
- 59 Hoci Komisia nie je povinná začať vyšetrovanie, je povinná pozorne preskúmať skutkové a právne okolnosti, ktoré jej sťažovateľ predložil, na účely posúdenia, či tieto okolnosti poukazujú na konanie spôsobilé narušiť hospodársku súťaž vnútri spoločného trhu a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi (pozri, pokiaľ ide o nariadenie č. 17, rozsudky Súdu prvého stupňa z 18. septembra 1992, Automec/Komisia,

T-24/90, Zb. s. II-2223, bod 79 a tam citovanú judikatúru, a zo 16. decembra 1999, Micro Leader/Komisia, T-198/98, Zb. s. II-3989, bod 27). Navyše, keďže jedinou povinnosťou Komisie je preskúmať skutkové a právne okolnosti, ktoré jej oznámil sťažovateľ, tejto inštitúcii v rozpore s tvrdeniami žalobkyne neprislúcha preukázať, že nariadila vykonanie dokazovania.

- ⁶⁰ S prihliadnutím na všetky tieto úvahy prináleží Všeobecnému súdu overiť, či napadnuté rozhodnutie zamietajúce sťažnosť zahŕňa riadne preskúmanie skutkových a právnych okolností predložených Komisii na posúdenie v rámci správneho konania. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že súdne preskúmanie aktov Komisie zahŕňajúcich komplexné ekonomické posúdenia, o aké ide v prípade namietania porušenia článku 81 ES, sa obmedzuje na overenie dodržiavania procesných pravidiel a pravidiel odôvodnenia a na overenie vecnej správnosti skutkových zistení, neexistencie zjavne nesprávneho posúdenia a zneužitia právomoci (rozsudky Automec/Komisia, už citovaný v bode 59 vyššie, bod 80, a Micro Leader/Komisia, už citovaný v bode 59 vyššie, bod 27; pozri rozsudok Haladjian Frères/Komisia, už citovaný v bode 56 vyššie, bod 30 a tam citovanú judikatúru).

2. O prvej a druhej výhrade založenej na zjavne nesprávnom posúdení, pokiaľ ide jednak o postup pri prijímaní normy a jednak o jej nezáväzný charakter

- ⁶¹ Ako bolo uvedené v bode 30 vyššie, Komisia v predmetnej veci preskúmala sťažnosť s uplatnením usmernení, na ktoré sa navyše žalobkyňa odvolávala vo svojej sťažnosti. Komisia preskúmala normu najmä s prihliadnutím na body 162 a 163 usmernení. Podľa týchto bodov, a ako to pripomína napadnuté rozhodnutie v bodoch 79 a 91, normy prijaté normalizačnými orgánmi schválenými podľa smernice 98/34

v nediskriminačnom, otvorenom a transparentnom konaní, ktorých dodržanie nie je nariadené, v zásade neobmedzujú hospodársku súťaž a nespádajú pod článok 81 ods. 1 ES.

- 62 Je potrebné pripomenúť, že Komisia sa môže pri výkone svojej voľnej úvahy viazať takými aktmi ako usmernenia v rozsahu, v akom tieto akty obsahujú orientačné pravidlá o postupe, ktorým sa má táto inštitúcia riadiť, a neodchyľujú sa od noriem Zmluvy (pozri rozsudok Súdneho dvora z 29. apríla 2004, Grécko/Komisia, C-278/00, Zb. s. I-3997, bod 98 a tam citovanú judikatúru).
- 63 Žalobkyňa nespochybňuje, že cieľom usmernení je objasniť zásady upravujúce posudzovanie dohôd o horizontálnej spolupráci a najmä normalizačných dohôd Komisiou podľa článku 81 ES.
- 64 Všeobecný súd navyše konštatuje, že žalobkyňa vo svojej žalobe súhlasí s uplatnením usmernení na predmetnú vec a že nenamieta proti tomu, že normu prijala ČEN, ktorý je normalizačným orgánom uznaným podľa smernice 98/34.
- 65 Treba preto konštatovať, že vzhľadom na to, že žalobkyňa nepredložila skutočnosti, ktoré by dovoľovali spochybniť kritériá uvedené v bodoch 162 a 163 usmernení, Komisia mohla oprávnené preskúmať výhrady žalobkyne, najmä s ohľadom na bod 163, aby jednak posúdila, či bol postup pri prijímaní normy nediskriminačný, otvorený a transparentný, a jednak, či je norma záväzná.
- 66 Preto je potrebné preskúmať napadnuté rozhodnutie s prihliadnutím na tieto úvahy, aby sa posúdilo, či obsahuje zjavne nesprávne posúdenie v rozsahu, v akom Komisia

na základe skutočností, ktorými disponovala, dospela k záveru, že norma spĺňa kritériá stanovené bodom 163 usmernení, a teda neporušuje článok 81 ods. 1 ES.

a) O postupe pri prijímaní normy

Tvrdenia účastníkov konania

- ⁶⁷ Žalobkyňa sa v prvom rade domnieva, že postup je nediskriminačný, pokiaľ slúži ako vzor a je nezávislý od existujúcich záujmov v súlade so všeobecnými usmerneniami CEN a Európskeho normalizačného výboru (Cenelec). V tejto súvislosti žalobkyňa poukazuje na vplyv Cembureau na postup pri prijímaní normy a kontrolu Cembureau a predsedom CEN/TC 51 nad týmto postupom.
- ⁶⁸ Po prvé norma bola vytvorená vďaka úzkej spolupráci medzi Cembureau a CEN/CT 51 s cieľom zvýhodniť hlavných výrobcov cementu existujúcich na trhu. Táto analýza je potvrdená dokumentmi pripojenými k listu žalobkyne z 22. marca 2004, ktorým odpovedala na predbežné závery Komisie. Podľa žalobkyne, hoci Komisia nespochybňuje, že Cembureau mal vplyv na postup, ktorý totiž podlieha kontrole zo strany Cembureau a predsedu CEN/TC 51, v bode 102 napadnutého rozhodnutia však dospela k záveru, že činnosti Cembureau nešli nad rámec bežného lobingu. Žalobkyňa v replike okrem toho tvrdí, že sa má zistiť, či Cembureau mal a využil prostriedky

potrebné na „manipuláciu mandátu M/114“. Žalobkyňa sa v tejto súvislosti opiera o „hnev“, ktorý mal byť vyjadrený v liste Cembureau z 26. marca 1996 adresovanom GR pre podniky a jednoznačné znenie tohto listu. Žalobkyňa okrem toho v replike cituje časť listu z 24. júla 1997 od holandského výrobcu cementu adresovaného GR pre podniky. Žalobkyňa sa opiera o dokument, ktorý Cembureau v roku 1996 predložil GR pre podniky a ktorého cieľom bolo dohliadať na to, aby nasledujúca norma odrážala „prednormu“ ENV 197-1 : 1992. Všeobecný súd navyše k tomu, aby potvrdil diskriminačný charakter postupu, musí preskúmať vnútorné ustanovenia CEN. Žalobkyňa v replike napokon vytýka Komisii tvrdenie, že jedinými dôkazmi, ktorými disponovala, bol obsah jej korešpondencie s oddeleniami Komisie, CEN, Cembureau a holandským výrobcom cementu v rokoch 1996 a 1998.

69 Po druhé žalobkyňa uvádza, že predseda CEN/TC 51 zastával vysoké riadiace miesto u dobre postaveného výrobcu cementu na trhu. Existovalo preto nebezpečenstvo konfliktu záujmov a Komisia sa neustila o neustrannosti tohto predsedu.

70 Po tretie podľa žalobkyne prijatie normy malo byť predmetom dôkladnejšej kontroly zo strany Komisie, lebo postup pri prijímaní normy nevedli výbory, v rámci ktorých zasadajú organizácie konajúce v prospech svojich členov. Žalobkyňa okrem toho v replike tvrdí, že prijatie predbežných záverov Komisiou v januári 2004 zjavne predstavovalo snahu predčasne uzavrieť spis, a to skôr, ako jej táto inštitúcia vo februári 2004 zaslala dokumenty. Navyše zoznam dokumentov preskúmaných Komisiou na účely vydania jej predčasných záverov nezahrňal dokumenty zaslané žalobkyni v novembri 2003 bez toho, aby bol žalobkyni vysvetlený dôvod, pre ktorý tieto dokumenty neboli preskúmané GR pre hospodársku súťaž.

- 71 Po štvrté norma je diskriminačná v rozsahu, v akom vylučuje niektoré výrobky a opiera sa o zloženie výrobkov a nie o ich kvalitu. Cembureau v marci 1996 presvedčil Komisiu, že norma sa môže uplatňovať len na schválené cementy, čiže norma je „výtvorom Cembureau“.
- 72 V druhom rade žalobkyňa tvrdí, že postup pri prijímaní normy nemožno kvalifikovať ako transparentný.
- 73 Po prvé žalobkyňa spochybňuje bod 27 napadnutého rozhodnutia, podľa ktorého je transparentnosť prác CEN zabezpečená „zrkadlovými výbormi“ a konzultáciou verejnosti v rámci verejného prieskumu, pretože Komisia nezohľadňuje „tých, ktorí nie sú členmi členských národných združení CEN“.
- 74 Po druhé sa žalobkyňa v replike domnieva, že dostupné dôkazy vykazujú medzery a že mala ťažkosti získať od Komisie „historické“ dokumenty. Žalobkyňa v tomto smere odkazuje na svoje žiadosti o získanie dokumentov, ktoré zaslala Komisii v roku 2003 v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, s. 43; Mim. vyd. 01/003, s. 331). Žalobkyňa cituje najmä nezaslanie dokumentov týkajúcich sa prác CEN na vypracovaní normy, dokumentov, ktoré si medzi sebou vymenili CEN, Cembureau a Komisia, spomenutých v prílohe predbežných záverov z januára 2004, alebo aj list holandského výrobcu cementu z 27. marca 1996. Navyše, s výnimkou jedného listu, jediné dokumenty, ktoré sú k dispozícii, sa vzťahujú na časť postupu týkajúceho sa prípravy informácií, ktoré musia byť predložené CEN, aby mu boli udelené mandáty.

75 Po tretie žalobkyňa v replike uvádza, že zásada transparentnosti bola taktiež porušená v rozsahu, v akom boli organizácie predsedom CEN/TC 51 považované za expertov bez toho, aby bolo zrejmé, či patrili do oficiálnej skupiny expertov.

76 Po štvrté žalobkyňa v replike nesúhlasí s existenciou právne neregulovaných *ad hoc* skupín. *Ad hoc* skupina členov CEN/TC 51 sa tak zišla v júli 2007 bez toho, aby bol známy pôvod jej vytvorenia, alebo dôvody, ktoré k tomu viedli, hoci uvedená skupina zohrávala hlavnú úlohu v príprave dokumentu, ktorého výsledkom bolo udelenie mandátu CEN Komisiou a na základe ktorého sa zakladala norma.

77 Nakoniec, pokiaľ ide o otvorenú povahu postupu, žalobkyňa v replike uvádza, že Komisia mala preukázať, že boli dodržané postupy uplatňované CEN, ktoré umožňujú dotknutým stranám sa na nich zúčastniť. Komisia jednak získala najmä prístup k potrebným dokumentom týkajúcim sa pracovného plánu CEN v súvislosti s mandátom M/114 a prípravy odpovedí technického výboru na mandát M/114. Žalobkyňa okrem toho nebola vyzvaná, aby pred CEN uviedla svoje tvrdenia, a nijaké konanie jej nedovolilo zúčastniť sa na diskusiách. V tejto súvislosti uvádza, že v roku 1997 poslala GR pre podniky tri listy týkajúce sa návrhu normy. Tieto listy zostali bez odpovede, pritom predstavovali nevyvrátiteľné dôkazy, že žalobkyňa bola v základnom štádiu vylúčená z konania. Žalobkyňa poukazuje najmä na list zo 7. mája 1997.

78 Komisia spochybňuje tvrdenia žalobkyne.

Posúdenie Všeobecným súdom

— O nediskriminačnej povahe postupu

- 79 Žalobkyňa sa domnieva, že postup pri prijímaní normy bol diskriminačný v rozsahu, v akom neslúžil ani ako vzor, ani nebol nezávislý vo vzťahu k existujúcim záujmom. Podľa žalobkyne postup pri prijímaní bol narušený jednak z dôvodu vplyvu Cembureau a jednak z dôvodu úlohy, ktorú zohrával predseda CEN/TC 51, ktorý mal nad uvedeným postupom kontrolu.
- 80 V prvom rade podľa žalobkyne vďaka úzkej spolupráci medzi CEN/TC 51 a Cembureau, ktorý sa snažil ovplyvňovať CEN/TC 51 a nad ktorým mal kontrolu, bola norma vytvorená tak, aby zvýhodňovala hlavných výrobcov cementu existujúcich na trhu. Okrem toho odkaz Všeobecného súdu na prílohu č. 8 žaloby v bode 50 vyššie, na ktorý bolo odpovedané, sa žalobkyňa taktiež opiera najmä o list Cembureau z 26. marca 1996, ktorého znenie považuje za jednoznačné a ktorý potvrdzuje, že Cembureau sa snažil ovplyvňovať CEN/TC 51.
- 81 V tejto súvislosti z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Komisia sa v bode 102 domnievala, že dokumenty predložené žalobkyňou, najmä list z 26. marca 1996, nepreukazujú, že činnosť Cembureau šla nad rámec bežného lobingu uskutočneného všetkými združeniami združujúcimi podniky niektorého odvetvia s cieľom chrániť a podporovať záujmy svojich členov.
- 82 Hoci žalobkyňa spochybňuje tento záver, je potrebné pritom konštatovať, že nevy-svetľuje, v čom uvedené konanie Cembureau v roku 1996 vykazuje kontrolu tohto združenia nad postupom pri prijímaní normy a nad CEN/TC 51. Ako to uviedla

Komisia v napadnutom rozhodnutí, z listu z 26. marca 1996 vyplýva, že Cembureau sa snažil chrániť záujmy svojich členov tým, že sa obrátil na subjekty, ktoré mali vplyv na vypracovanie normy, v tomto prípade na oddelenia Komisie, ktoré vypracovali návrh mandátu M/114. Žalobkyňa opierajúc sa o tento list, teda nepreukázala, že sa Komisia dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď nekonštatovala, že Cembureau ovplyvnil postup tak, že ho kontroloval a narušil. Okrem toho treba uviesť, že žalobkyňa v roku 1997 taktiež predložila Komisii svoje pripomienky a svoje výhrady k návrhu normy, čo pripúšťa v replike, v ktorej cituje svoj list zo 7. mája 1997 poslanom GR pre podniky.

⁸³ Žalobkyňa sa navyše na podporu toho, že treba určiť, či Cembureau mal a využil prostriedky potrebné na manipuláciu mandátu M/114, opiera o list z 26. marca 1996. Táto výhrada však bola uplatnená po prvýkrát v štádiu repliky a hoci nevyplýva z právnych alebo zo skutkových okolností, ktoré vyšli najavo v priebehu konania, alebo nepredstavuje rozšírenie žalobného dôvodu uvedeného v žalobe, je neprípustná na základe článku 48 ods. 2 rokovacieho poriadku. Žalobkyňa v každom prípade uvádza, že by Komisii v tejto súvislosti pri preskúmaní jej sťažnosti poskytla dôkazy.

⁸⁴ Okrem toho treba zamietnuť tvrdenie žalobkyne uvedené v replike opierajúce sa o list holandského výrobcu cementu z 24. júla 1997, ktorý uvádza, na akom základe CEN/TC 51 pracoval. Žalobkyňa, ktorá sa obmedzuje len na citáciu časti tohto listu, neuvádza, v čom táto citácia môže preukázať zjavne nesprávne posúdenie Komisiou, pokiaľ ide o údajnú kontrolu Cembureau nad postupom pri prijímaní normy.

⁸⁵ Navyše, pokiaľ ide o tvrdenie žalobkyne o poskytnutí dokumentu GR pre podniky dokumentu zo strany Cembureau v roku 1996, ktorého cieľom je dohliadať na to, aby nasledujúca norma odrážala „prednormu“ ENV 197 1 : 1992, na základe čoho sa stal postup pri prijímaní normy diskriminačný, je potrebné konštatovať, že ani v tomto

prípade žalobkyňa nepredložila žiadne vysvetlenie, ktorým by potvrdila svoje tvrdenie. Neodvoláva sa na žiadnu časť tohto dokumentu, nepoukazuje na žiadnu súvislosť medzi týmto dokumentom a postupom pri prijímaní normy a neuvádza, v čom citovaný dokument preukazuje, že sa Komisia dopustila zjavne nesprávneho posúdenia.

- 86 Napokon treba taktiež vylúčiť tvrdenie žalobkyne spočívajúce v tom, že Všeobecnému súdu na potvrdenie diskriminačnej povahy postupu pri prijímaní normy, postačuje preskúmať vnútorné usmernenia CEN pripojené k replike. Žalobkyňa totiž tým, že neuviedla, na ktoré body usmernení poukazuje, toto odvolanie na prílohu k replike nedovoľuje Všeobecnému súdu zistiť tvrdenia, na ktoré sa žalobkyňa odvoláva. V súlade s už citovanou judikatúrou v bode 48 vyššie sú preto uvedené tvrdenia neprípustné.
- 87 Hoci žalobkyňa v replike Komisii vytýka tvrdenie, že jediným dôkazom, ktorý predložila, bola jej korešpondencia s oddeleniami Komisie, CEN, Cembureau a holandským výrobcom cementu z rokov 1996 a 1998, treba konštatovať, že nepreukazuje, že Komisia nepreskúmala relevantné skutočnosti.
- 88 V druhom rade sa žalobkyňa obmedzuje na tvrdenie, že Komisia sa neubezpečila o nestrannosti predsedu CEN/TC 51 bez toho, aby uviedla akúkoľvek konkrétnu skutočnosť, ktorá by dovoľovala spochybníť toto konštatovanie o nestrannosti. Navyše, ako správne na to poukazuje Komisia v bode 101 napadnutého rozhodnutia, vzhľadom na pravidlá menovania predsedu technického výboru, ktoré žalobkyňa nijako nepopierala, nie je prekvapujúce, že zamestnanec výrobcu portlandského cementu bol vymenovaný za predsedu CEN/TC 51.
- 89 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba dospieť k záveru, že žalobkyňa nepreukazuje, že napadnuté rozhodnutie obsahuje zjavne nesprávne posúdenie, keď Komisia v bodoch 95 a 102 konštatovala, že žalobkyňa nepreukázala vzájomnú súvislosť medzi

konaním Cembureau a predsedom CEN/TC 51 s cieľom dohliadať na to, aby norma zodpovedala výrobkom výrobcov portlandského cementu a vylučovala konkurujúce výrobky. Žalobkyňa tiež nepreukázala, že bod 96 napadnutého rozhodnutia, ktorým bolo zamietnuté jej tvrdenie spočívajúce v tom, že Cembureau prostredníctvom predsedu CEN/TC 51 kontroloval CEN/TC 51, obsahuje zjavne nesprávne posúdenie.

90 Tento záver nemožno spochybníť argumentáciou žalobkyne, podľa ktorej postup pri prijímaní normy mal byť predmetom dôkladnejšej kontroly zo strany Komisie, lebo v predmetnej veci bolo konanie riadené výbormi, v ktorých zasadať organizácie konajúce v záujme svojich členov.

91 V tejto súvislosti je potrebné po prvé uviesť, že žalobkyňa uznala, že jednak CEN je normalizačný orgán uznaný podľa smernice 98/34, ktorého vnútorný poriadok definuje pravidlá fungovania a že jednak v súlade s týmito pravidlami môže zloženie národných delegácií, ktoré tvoria národné normalizačné orgány, zahŕňať priemyslových expertov zasadať v technickom výbore (body 26, 74, 100 a 101 napadnutého rozhodnutia), pričom sú stanovené záruky, aby bolo konečné rozhodnutie týkajúce sa návrhu normy prijaté vo všeobecnom záujme (bod 27 napadnutého rozhodnutia). Žalobkyňa okrem toho neposkytla presné skutočnosti, aby potvrdila svoje tvrdenie, a uviedla, v čom je situácia v predmetnej veci z hľadiska pravidiel fungovania CEN osobitná. Navyše treba pripomenúť, že pri preskúmaní sťažnosti jedinou povinnosťou Komisie bolo v zmysle judikatúry už citovanej v bode 59 vyššie pozorne preskúmať skutkové a právne okolnosti, ktoré predložila žalobkyňa. Žalobkyňa pritom neposkytla žiadnu skutočnosť, ktorou by preukázala, že Komisia si nesplnila túto povinnosť.

92 Po druhé treba zamietnuť tvrdenia žalobkyne, podľa ktorých sa jednak Komisia pokúšala predčasne uzavrieť spis, keď jej zaslala predbežné závery skôr, ako jej poskytla dokumenty v roku 2004 a jednak zoznam dokumentov, ktoré Komisia skúmala na

účely vydania svojich predbežných záverov, nezahŕňa dokumenty, ktoré boli poskytnuté žalobkyni v novembri 2003. Stačí totiž konštatovať, že táto žaloba smeruje proti napadnutému rozhodnutiu, prijatému po tom, čo žalobkyňa mala možnosť predložiť svoje pripomienky k predbežným záverom v marci 2004.

- ⁹³ Po tretie je potrebné konštatovať, že tvrdenie žalobkyne v súvislosti s diskriminačnou povahou normy v rozsahu, v akom táto norma vylučuje niektoré výrobky a vychádza zo zloženia výrobkov a nie z ich kvality, sa týka údajného nesúladu normy so smernicou 89/106, a je preto vzhľadom na preukázanie diskriminačnej povahy postupu pri prijímaní normy, neúčinné.

— O transparentnosti konania

- ⁹⁴ Výhradu žalobkyne, podľa ktorej napadnuté rozhodnutie obsahuje zjavne nesprávne posúdenie, keď Komisia dospela k záveru, že postup pri prijímaní normy bol transparentný, treba zamietnuť.

- ⁹⁵ Žalobkyňa po prvé spochybňuje bod 27 napadnutého rozhodnutia, pričom bez poskytnutia akýchkoľvek vysvetlení na podporu svojej výhrady tvrdí, že Komisia nezohľadňuje „tých, ktorí nie sú členmi národných združení, ktoré sú členmi CEN“. Je potrebné pritom pripomenúť, že Komisia v uvedenom bode napadnutého rozhodnutia konštatuje, že transparentnosť práce CEN je zabezpečená prostredníctvom národných „zrkadlových výborov“, ktoré spravujú národní členovia CEN, ako aj prostredníctvom konzultácií verejnosti v priebehu verejného prieskumu. Preto

skutočnosť, že niekto nie je členom národného združenia, ktoré je členom CEN, neb-
ráni v účasti na konzultáciách.

96 Po druhé žalobkyňa tvrdí, že postup pri prijímaní normy nemožno kvalifikovať ako transparentný, pretože dostupné dôkazy obsahujú medzery, a že mala ťažkosti získať od Komisie niektoré dokumenty týkajúce sa postupu pri prijímaní normy. Treba uviesť, že žalobkyňa po prvýkrát v štádiu repliky uvádza tieto výhrady proti bodu 27 napadnutého rozhodnutia, hoci nevyplývajú z právnych alebo zo skutkových okolností, ktoré vyšli najavo v priebehu konania, ani nepredstavujú rozšírenie žalobného dôvodu uvedeného v žalobe. Tieto výhrady sú preto podľa článku 48 ods. 2 rokovacieho poriadku neprípustné.

97 Argumentácia žalobkyne je v každom prípade neúčinná. Ako to pripomenul Všeobecný súd v bode 59 vyššie, jediná povinnosť Komisie spočívala na preskúmaní skutočností, ktoré predložila žalobkyňa vo svojej sťažnosti. Žalobkyni preto prislúcha preukázať, že sa Komisia dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď konštatovala, že ňou poskytnuté skutočnosti nepreukazujú, že postup CEN pri prijímaní normy nebol transparentný. Žalobkyňa pritom na jednej strane poukazuje na to, že jej neboli poskytnuté dokumenty týkajúce sa vypracovania návrhu mandátu Komisiou predtým, ako CEN vypracoval normu. Na druhej strane neposkytnutie dokumentov Komisiou, hoci by sa toto tvrdenie potvrdilo, nepreukazuje netransparentnosť postupu CEN pri prijímaní normy.

98 Okrem toho, pokiaľ ide o uvedené neposkytnutie dokumentov Komisiou, ktoré si medzi sebou vymenili táto inštitúcia, CEN a Cembureau a ktoré boli uvedené v prílohe k predbežným záverom Komisie z januára 2004, žalobkyňa nespresňuje tieto

dokumenty a nevysvetľuje, v čom ich neposkytnutie preukazuje netransparentnosť postupu CEN pri prijímaní normy.

99 Po tretie žalobkyňa v replike tvrdí, že zásada transparentnosti bola tiež porušená v rozsahu, v akom boli organizácie považované predsedom CEN/TC 51 za expertov bez toho, aby bolo zrejmé, či patrili do oficiálnej skupiny expertov. V tejto súvislosti treba konštatovať, že táto výhrada je neprípustná podľa článku 48 ods. 2 rokovacieho poriadku, lebo žalobkyňa ju uviedla po prvýkrát v štádiu repliky, hoci nevyplýva z právnych alebo zo skutkových okolností, ktoré vyšli najavo v priebehu konania, ani nepredstavuje rozšírenie žalobného dôvodu uvedeného v žalobe. V každom prípade musí byť vylúčená, lebo žalobkyňa nevysvetľuje, v čom žiadosť podaná Komisii predsedom CEN/TC 51 s cieľom zúčastniť sa na schôdzi osôb považovaných za expertov v rámci CEN, ktorá sa uskutočnila v roku 1996, preukazuje zjavne nesprávne posúdenie zo strany Komisie.

100 Žalobkyňa po štvrté v replike poukazuje na netransparentnosť postupu pri prijímaní normy z dôvodu existencie neregulovaných *ad hoc* skupín, najmä *ad hoc* skupiny, ktorá je členom CEN/TC 51. Tvrdí, že táto skupina zohrávala hlavnú úlohu v príprave dokumentu, ktorého výsledkom bolo udelenie mandátu M/114 CEN Komisiou, na ktorom sa zakladá norma. Táto výhrada je však podľa článku 48 ods. 2 rokovacieho poriadku neprípustná, lebo žalobkyňa ju uviedla po prvýkrát v štádiu repliky, hoci nevyplýva z právnych alebo zo skutkových okolností, ktoré vyšli najavo v priebehu konania, ani nepredstavuje rozšírenie žalobného dôvodu uvedeného v žalobe. V každom prípade musí byť vylúčená, lebo žalobkyňa na jej podporu neposkytla žiadne vysvetlenie. Žalobkyňa totiž nespresnila dôvody, pre ktoré mala táto skupina zohrávať hlavnú úlohu, ani skutočnosti, ktoré mali byť v tejto súvislosti uvedené v liste z 24. júla 1997, aj keď treba uviesť, že hoci bol mandát M/114 vydaný 28. mája 1997, prípadná schôdza uskutočnená v júli 1997 sa nemohla týkať jeho vypracovania. Žalobkyňa uvádza, že nevie o tom, či bol predseda CEN/TC 51 prítomný na schôdzi tejto *ad hoc* skupiny bez toho, aby bolo možné zistiť, aký dôsledok z toho vyvodzuje.

Napokon žalobkyňa nevysvetľuje súvislosť medzi uvedenými skutočnosťami a údajnou netransparentnosťou, ktorá môže narušiť postup CEN pri prijímaní normy.

— O otvorenom charaktere postupu

- ¹⁰¹ Výhradu žalobkyne uvedená v replike, podľa ktorej Komisia musí preukázať, že postupy zabezpečujúce otvorenú povahu postupu pri prijímaní normy boli dodržané, treba vylúčiť.
- ¹⁰² Na jednej strane, pokiaľ ide o tvrdenie spočívajúce v tom, že Komisia najmä získala prístup k potrebným dokumentom týkajúcim sa pracovného plánu CEN a prípravy odpovedí technických výborov na mandát M/114, žalobkyňa podľa judikatúry pripomenutej v bode 59 vyššie prislúcha preukázať, že Komisia pozorne nepreskúmala skutočnosti, ktoré jej boli predložené. Navyše toto tvrdenie sa nepotvrdilo, pretože žalobkyňa neuviedla, v čom tieto dokumenty, ktoré neboli spresnené, preukazujú, že postup pri prijímaní normy nebol otvorený.
- ¹⁰³ Na druhej strane výhrada, podľa ktorej žalobkyňa nebola vyzvaná, aby CEN predložila svoje tvrdenia, a žiadne konanie jej neumožnilo zúčastniť sa na diskusiách, je podľa článku 48 ods. 2 rokovacieho poriadku neprípustná, lebo žalobkyňa ju uviedla po prvýkrát v štádiu repliky, hoci nevyplýva z právnych alebo zo skutkových okolností, ktoré vyšli najavo v priebehu konania, ani nepredstavuje rozšírenie žalobného dôvodu uvedeného v žalobe. V každom prípade žalobkyňa nevysvetľuje, v čom skutočnosť, že Komisia neodpovedala na jej tri listy z mája a júna 1997, ak by to aj bolo

preukázané, ako aj časť, ktorú cituje zo svojho listu zo 7. mája 1997, preukazuje, že postup nebol otvorený a že žalobkyňa nemohla CEN poskytnúť svoje pripomienky.

- ¹⁰⁴ Vzhľadom na to čo bolo uvedené, treba dospieť k záveru, že žalobkyňa nepreukázala, že napadnuté rozhodnutie obsahovalo zjavne nesprávne posúdenie, keď Komisia konštatovala, že postup pri prijímaní normy bol otvorený, nediskriminačný a transparentný. Prvú výhradu treba preto zamietnuť.

b) O údajnej záväznej povahe normy

Tvrdenia účastníkov konania

- ¹⁰⁵ Žalobkyňa v prvom rade pripúšťa, že norma nie je právne záväzná. Na určenie toho, či norma vážne obmedzuje hospodársku súťaž alebo prístup na trh, to však nie je bez ohľadu na bod 163 usmernení dôležité. Skutočný problém spočíva v spôsobe, akým je norma vnímaná na trhu a v jej *de facto* záväznej povahe, lebo norma, ktorá vedie k tomu, že sa stane široko dominantnou na trhu, sa stáva prekážkou prístupu na trh bez ohľadu na iné dostupné prístupy. Komisia mala na účely posúdenia záväznej povahy normy preskúmať relevantný „mikrokozmos“. Podľa žalobkyne sa pritom Komisia nepokúsila ani o akékoľvek významné posúdenie účinkov normy

a preskúmanie účinkov normy v napadnutom rozhodnutí sa obmedzilo na preskúmanie jej záväzného charakteru.

- ¹⁰⁶ Po prvé, keďže výrobky, na ktoré sa vzťahuje norma, dominujú relevantnému trhu s výrobkami, norma dominuje trhu a štrukturálne zloženie relevantného trhu s výrobkami bude také, že sa trh opiera o normu. Dodržanie normy je teda predbežnou podmienkou na predaj cementu v dôležitom množstve. V rozpore s tvrdením uvedeným v bode 89 napadnutého rozhodnutia, skutočnosť, že v Európe prevažuje portlandský cement, nemôže odrážať len preferencie spotrebiteľov.
- ¹⁰⁷ Po druhé Komisia zanedbala vplyv normy na pravidlá uplatňujúce sa na verejné obstarávanie (bod 88 napadnutého rozhodnutia). Výrobcomi, ktorého výrobky, hoci sú po konaní o európskom technickom schválení označené značkou „ES“, nezodpovedajú norme, by sa mohlo totiž stať, že uvedené výrobky budú vylúčené z verejných obstarávaní z jediného dôvodu, že nie sú v súlade s normou. Žalobkyňa taktiež poukazuje na vnútroštátnu právnu úpravu a opiera sa v tejto súvislosti o pravidlá verejného obstarávania uplatňované švédskymi diaľničnými orgánmi, ktoré odrážajú normu, a o príručku zverejnenú v Spojenom kráľovstve týkajúcu sa výberu cementu, vychádzajúcej zo spoločnej európskej normy na betón EN 206-1 : 2000. Jednotlivé „systémy stavebných kontrol“ nie sú teda na uskutočnenie analýzy podľa článku 81 ES bez ohľadu na článok 6 ods. 1 smernice 89/106 relevantné. V správe vypracovanej pre GR pre podniky v roku 2000 boli tieto systémy preskúvané v piatich krajinách s cieľom zistiť, kde a ako fungujú prekážky v praxi. Tieto prekážky boli v pravdepodobne v marci 1996 aspoň čiastočne vysvetlené v oznámeniach Cembureau adresovaných Komisii. Zistené nedostatky pretrvávajú, i keď len v rozsahu, v akom boli vnútroštátne právne normy nahradené normou týkajúcou sa zloženia výrobkov. Norma je preto na trhu dominantná a pokiaľ ide o jej účinky, je *de facto* záväzná.

- 108 V druhom rade žalobkyňa tvrdí, že existencia ostatných náhradných konaní na získanie značky „ES“ podľa ustanovení smernice 89/106 nespochybňuje toto konštatovanie.
- 109 Žalobkyňa po prvé uvádza, že skutočnou otázkou nie je jej schopnosť uviesť z právneho hľadiska výrobky na trh. Aj keď nemožno spochybniť, že európske technické schválenie dovoľuje získať značku „ES“ a že všetky výrobky so značkou „ES“ majú rovnaké právo byť uvedené na trh, nie každý z týchto výrobkov má totiž bez ohľadu na článok 6 smernice 89/106 nevyhnutne rovnocenné postavenie. Skutočnosť, že sa Komisia v bodoch 83 až 85 napadnutého rozhodnutia opiera o európske technické schválenie, aby dospela k záveru, že norma nie je záväzná, preto predstavuje zjavne nesprávne posúdenie. Žalobkyňa navyše spochybňuje dôkaznú hodnotu tvrdenia Komisie, podľa ktorého boli udelené stovky európskych technických schválení.
- 110 Po druhé konanie o udelení európskeho technického schválenia je časovo náročné, pomalé, drahé a s neistým výsledkom, čo má za následok, že tento spôsob prístupu na trh nie je výnosný. Žalobkyňa sa v tejto súvislosti opiera o poradný dokument k revízií smernice 89/106 pripojený k replike. Navyše sa všeobecne pripúšťa, že európske technické schválenie je skôr doplnujúcim mechanizmom ako hlavným spôsobom na získanie značky „ES“ podľa článku 8 smernice 89/106. Komisia sa preto dopustila nesprávneho posúdenia, keď nepreskúmala výnosnosť iných spôsobov na získanie označenia „ES“, ako je norma.
- 111 Po tretie žalobkyňa vo svojej replike tvrdí, že neexistuje záruka, že jej výrobky získajú európske technické schválenie, hoci zodpovedajú podstatným požiadavkám smernice 89/106. Pre výrobky z cementu totiž neexistuje žiadna norma, a preto európske technické schválenie môže byť schválené len v prípade súhlasu všetkých dotknutých európskych schvaľujúcich orgánov a Komisiou. Okrem toho na získanie značky „ES“

je potrebné, aby výrobok získal osvedčenie o zhode. Systém osvedčení o zhode pritom nebol Komisiou spresnený pre výrobky, na ktoré sa nevzťahuje norma. Žalobkyňa však uvádza, že nespochybňuje, že by jej výrobky nemohli získať európske technické schválenie.

112 Komisia spochybňuje tvrdenia žalobkyne.

Posúdenie Všeobecným súdom

113 Najskôr treba uviesť, že medzi účastníkmi konania je nesporné, že norma nemá *de iure* záväzný charakter.

— O preskúmaní účinkov normy a jej *de facto* záväzného charakteru

114 Žalobkyňa spochybňuje napadnuté rozhodnutie, tvrdiac, že Komisia nepreskúmala účinky normy, ktorá sa z dôvodu jej vnímania na trhu stala *de facto* záväznou, a predstavuje tak prekážku prístupu na trh. Ak teda žalobkyňa vytýka Komisii, že nepreskúmala účinky normy, je nutné konštatovať, že z podstatnej časti opakuje tvrdenia uvedené v jej sťažnosti, týkajúce sa údajne *de facto* záväzného charakteru normy a že iba konštatuje odpovede na tieto tvrdenia poskytnuté v napadnutom rozhodnutí

v bodoch 87 až 89. Navyše treba uviesť, že žalobkyňa nepredkladá nijaký nový relevantný dôkaz na spochybnenie odôvodnenia a záverov Komisie.

- 115 Po prvé žalobkyňa spochybňuje vysvetlenie uvedené v bode 89 napadnutého rozhodnutia, podľa ktorého skutočnosť, že portlandský cement je najpredávanejší cement v Európe, iba odráža preferencie osôb kupujúcich cement.
- 116 Žalobkyňa, ako to správne tvrdí Komisia, pritom nepredkladá nijaký dôkaz na preukázanie, že situácia na trhu sa z dôvodu prijatia normy zmenila.
- 117 Žalobkyňa sa okrem toho uspokojuje so zopakovaním svojho tvrdenia uvedeného v sťažnosti, založeného na skutočnosti, že podstatná časť cementu dostupného na trhu je v súlade s normou, a to na preukázanie, že norma je *de facto* záväzná. V tejto súvislosti treba na jednej strane uviesť, že žalobkyňa nevysvetľuje, ako možno vyvodíť zo skutočnosti, že výrobky zodpovedajúce norme predstavujú podstatnú časť cementov predaných v Európe, že norma dominuje na trhu, ktorý je sám založený na norme. Na druhej strane žalobkyňa nepredkladá nijaký dôkaz podopierajúci jej tvrdenie týkajúce sa štruktúry trhu s relevantným výrobkom.
- 118 V dôsledku toho je nutné konštatovať, že žalobkyňa nepreukázala, že bod 89 napadnutého rozhodnutia je založený na zjavne nesprávnom posúdení.
- 119 Po druhé žalobkyňa spochybňuje bod 88 napadnutého rozhodnutia, v ktorom Komisia dospela k záveru, že ak pravidlá týkajúce sa verejného obstarávania vylučujú niektoré cementy majúce značku „ES“, môžu byť posúdené skôr z hľadiska smernice 89/106 ako z hľadiska pravidiel hospodárskej súťaže.

120 Hoci žalobkyňa opäť uvádza tvrdenie uvedené v jej sťažnosti, podľa ktorého výrobok, aj keď má značku „ES“ získanú po postupe európskeho technického schválenia, môže byť vylúčený z verejného obstarávania z jediného dôvodu jeho nesúladu s normou, treba konštatovať, že nespresňuje, v čom je vysvetlenie Komisie nesprávne a prečo sa na údajné vylúčenie výrobku z trhu za takýchto okolností nevzťahuje článok 6 smernice 89/106. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že tento článok 6 smernice 89/106 v spojení s článkom 4 ods. 2 tejto smernice stanovuje, že členské štáty musia povoliť uvedenie výrobkov so značkou „ES“ na trh, vrátane tých, ktoré získali európske technické schválenie. Okrem toho žalobkyňa priznáva, že článok 6 smernice 89/106 bráni členským štátom vytvárať prekážky voľnému pohybu tovaru, ktorý je v súlade s ustanoveniami smernice.

121 Je preto nutné konštatovať, že žalobkyňa nepreukázala, že bod 88 napadnutého rozhodnutia je založený na zjavne nesprávnom posúdení.

122 Tento záver nespochybňuje tvrdenie žalobkyne, podľa ktorého vnútroštátne právne úpravy vylučujú výrobky, akým je aj výrobok žalobkyne tým, že používajú také špecifikácie, ako sú uvedené v norme. V tejto súvislosti dôkazy predložené žalobkyňou nepostačujú na podporu jej tvrdenia. Opiera sa totiž o ustanovenia údajne uplatnené švédskym diaľničným orgánom bez označenia povahy týchto pravidiel a bez spresnenia ustanovení podporujúcich jej tvrdenie. Okrem toho poukazuje na príručku pre výber betónov uverejnenú obchodným združením v Spojenom kráľovstve a nie orgánom verejnej moci a to bez vysvetlenia, v čom existencia a obsah tejto príručky preukazujú, že norma je *de facto* záväzná. V každom prípade je toto tvrdenie žalobkyne neúčinné. Aj keď vnútroštátne právne úpravy vylučujú výrobky, akým je výrobok žalobkyne, tým, že používajú také špecifikácie, ako sú uvedené v norme, táto norma nie je záväzná z dôvodu jej prijatia CEN. Skutočnosť, že členské štáty neuplatňujú pravidlá stanovené smernicou 89/106, môže vyplývať z ustanovení tejto smernice, ako

sa konštatuje v bode 120 vyššie, bez toho, aby to znamenalo, že na normu sa vzťahuje článok 81 ods. 1 ES.

- 123 Okrem pravidiel uvedených v bode 122 vyššie žalobkyňa nepredkladá nijaký konkrétny príklad vnútroštátnej právnej úpravy týkajúcej sa normy. Pokiaľ ide o správu, ktorá bola spísaná v roku 2000 pre GR pre podniky, treba uviesť, že žalobkyňa predložila iba dvojstranový výňatok dokumentu, ktorého názov, adresát ani dátum nie sú známe a ktorý sa netýka normy. Žalobkyňa okrem toho tvrdí, že „prekážky“ zistené v tejto správe boli vysvetlené, aspoň čiastočne, pravdepodobne v marci 1996 v dokumente, ktorý Cembureau zaslal Komisii. Žalobkyňa však nevysvetľuje, v čom spočíva relevantnosť týchto dokumentov na účely preukázania *de facto* záväzného charakteru normy.

— O existencii iných riešení prístupu na trh

- 124 Žalobkyňa spochybňuje záver Komisie, podľa ktorého norma nemá záväzný charakter, lebo existujú iné spôsoby prístupu na trh, osobitne postup európskeho technického schválenia. Nepreukazuje však, že body 83 až 86 napadnutého rozhodnutia sú založené na zjavne nesprávnom posúdení zo strany Komisie.
- 125 Predovšetkým treba uviesť, že žalobkyňa nespochybňuje bod 82 napadnutého rozhodnutia, podľa ktorého na získanie značky „ES“ a prístupu na trh v súlade so smernicou 89/106 existujú iné mechanizmy, ako je súlad normy, ako napríklad európske technické schválenie.

- 126 Žalobkyňa však tvrdí, že aj keď všetky výrobky označené značkou „ES“ majú rovnocenné právo byť uvedené na trh Spoločenstva, nemusí každý z týchto výrobkov nevyhnutne mať rovnaké postavenie. Žalobkyňa naopak nevysvetľuje, aké sú rozdiely v postavení rôznych kategórií výrobkov označených značkou „ES“. Túto výhradu treba preto odmietnuť ako neprípustnú v súlade s judikatúrou pripomenutou v bode 43 vyššie. Za predpokladu, že toto tvrdenie musí byť chápané ako viažuce sa na tvrdenie, podľa ktorého norma dominuje na trhu, bolo už vyvrátené v bodoch 117 a 118 vyššie.
- 127 Žalobkyňa ďalej nepreukázala, že Komisia nesprávne neurčila, či postup európskeho technického schválenia predstavuje iný účinný prostriedok. Treba uviesť, že Komisia v bode 86 napadnutého rozhodnutia odpovedá na toto tvrdenie tak, že postup európskeho technického schválenia funguje primerane, a predstavuje preto praktický a účinný spôsob prístupu na európske trhy a že žalobkyňa nepredložila najmenší dôkaz alebo príklad, pokiaľ ide o údajné ťažkosti. Tvrdenie žalobkyne, podľa ktorého postup nie je výnosný, pritom nie je dostatočne preukázaný na vyvrátenie tohto záveru. Žalobkyňa sa opiera o poradný dokument na účely revízie smernice 89/106. Tento dokument, navyše oznámený v štádiu repliky, je však všeobecný dotazník, ktorý hľadá pripomienky zo strany dotknutých tretích osôb. Nepreukazuje preto nevýnosný charakter postupu európskeho technického schválenia, ktorý navyše funguje v osobitnej oblasti cementov.
- 128 Žalobkyňa nakoniec v replike tvrdí, že postup európskeho technického schválenia spôsobuje ťažkosti najmä z dôvodu nedostatku sprievodcu a systému osvedčenia o zhode. Za predpokladu, že žalobkyňa zamýšľa spochybniť samotnú existenciu tohto postupu pre cementy, treba túto výhradu zamietnuť ako neprípustnú podľa článku 48 ods. 2 rokovacieho poriadku, keďže je vznesená po prvýkrát v štádiu repliky, hoci nevyplýva z právnych alebo zo skutkových okolností, ktoré vyšli v priebehu konania, ani nepredstavuje rozšírenie výhrady uvedenej v žalobe. Hoci sa žalobkyňa snaží tvrdiť, že postup európskeho technického schválenia je náročný, jej argumentácia nie

je dostatočne podporená na preukázanie, že tento iný prostriedok prístupu na trh nemôže byť využitý. V každom prípade treba konštatovať, že žalobkyňa vo svojej rep-
like uvádza, že jej výrobky mohli získať európske technické schválenie.

129 Vzhľadom na vyššie uvedené treba konštatovať, že Komisia preskúmala dôkazy pred-
ložené žalobkyňou na účely preukázania, že norma je *de facto* záväzná. Žalobkyňa
popiera túto analýzu, keď Komisii vytýka, že nepreskúmala údajné účinky normy.
Okrem toho treba uviesť, že žalobkyňa nepreukázala, že body 80 až 90 napadnutého
rozhodnutia sú založené na zjavne nesprávnom posúdení v rozsahu, v akom Komisia
dospela k záveru, že norma nemá záväzný charakter.

130 V dôsledku toho musí byť druhá výhrada zamietnutá.

*3. O tretej výhrade založenej na nedostatku preskúmania normy z hľadiska smer-
nice 89/106 a údajnom nesúlade normy s touto smernicou*

a) Tvrdenia účastníkov konania

131 Žalobkyňa v prvom rade tvrdí, že analýza normy z hľadiska článku 81 ES zahŕňa
okrem usmernení preskúmanie jej súladu so smernicou 89/106. Ak norma nezodpo-
vedá požiadavkám tejto smernice, môže to znamenať, že nezodpovedá ani „základným
právnym zásadám“ Zmluvy ES. Normy, ktoré by mohli byť v nesúlade s požiadavkami
smernice 89/106, by mali negatívny účinok na trh, a to napriek iným postupom na
získanie značky „ES“. Takáto analýza je ešte potrebnejšia, ak, ako v predmetnom prí-
pade, norma zvýhodňuje hlavných výrobcov na trhu dotknutých výrobkov na úkor

inovačných podnikov. Všeobecný súd musí posúdiť platnosť normy z hľadiska „základných právnych zásad“ Zmluvy ES a smernice 89/106 na účely určenia, či nedostatok takéhoto posúdenia Komisiou predstavuje zjavne nesprávne posúdenie. Prístup žalobkyne nie je nekoherentný s rozsudkom Súdu prvého stupňa z 26. januára 2005, Piau/Komisia (T-193/02, Zb. s. II-209, body 78 a 79).

- ¹³² V druhom rade norma nie je v súlade so smernicou 89/106, čo uznalo GR pre podniky, lebo mala byť „normou kvality“ v súlade s článkom 7 ods. 2 tejto smernice. Norma je však naraz „normou týkajúcou sa zloženia výrobkov“ a „normou kvality“ a je úlohou Komisie stanoviť, že v predmetnej veci mohla byť prijatá iba „norma týkajúca sa zloženia výrobkov“.
- ¹³³ Napokon žalobkyňa tvrdí, že Komisia nespochybňuje, že tieto výrobky sú spôsobilé uspokojiť požiadavky normy z hľadiska kvality. Ak teda jej výrobky spĺňajú podstatné požiadavky smernice 89/106, nemôžu byť vyňaté z normy z iných dôvodov, ako sú tie, ktoré odrážajú podstatné požiadavky.
- ¹³⁴ Komisia tvrdí, že podľa postupov upravených nariadením č. 17, nahradeným nariadením č. 1/2003, sa môže dozvedieť iba o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia článkov 81 ES a 82 ES. Keďže porušenie práva Spoločenstva nevyhnutne nepredstavuje porušenie článku 81 ES, právomoci, ktorými Komisia disponuje v oblasti práva hospodárskej súťaže, nemôžu byť využité na preskúmanie všetkých prekážok obchodu. Okrem toho v rámci preskúmania žaloby o neplatnosť sa Všeobecný súd obmedzuje na preskúmanie platnosti napadnutého aktu. Všeobecný súd nemôže posúdiť platnosť normy z hľadiska smernice 89/106, keďže súdne preskúmanie je nevyhnutne obmedzené na pravidlá hospodárskej súťaže. V každom prípade tvrdenia žalobkyne týkajúce sa nedostatku súladu normy so smernicou 89/106 nie sú relevantné.

b) Posúdenie Všeobecným súdom

- 135 Žalobkyňa tvrdí, že analýza normy z hľadiska článku 81 ES zahŕňa preskúmanie jej súladu so smernicou 89/106, že Komisia mala toto preskúmanie vykonať a že Všeobecný súd musí posúdiť platnosť normy z hľadiska „základných právnych zásad“ Zmluvy ES a smernice 89/106.
- 136 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že predmetná žaloba sa týka preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia a nie normy. Výhrada žalobkyne, ktorou sa v podstate domáha posúdenia zo strany Všeobecného súdu platnosti normy z hľadiska „základných právnych zásad“ Zmluvy ES a smernice 89/106, musí byť preto zamietnutá ako neúčinná.
- 137 Okrem toho treba uviesť, že Komisia napadnuté rozhodnutie prijala v rámci skráteného konania v nadväznosti na sťažnosť podanú podľa nariadenia č. 17. Z toho vyplýva, že súdne preskúmanie tohto rozhodnutia musí byť nevyhnutne obmedzené na pravidlá hospodárskej súťaže, ktoré vyplývajú z článkov 81 ES a 82 ES, a že sa v dôsledku toho nemôže rozširovať na dodržiavanie iných ustanovení Zmluvy alebo smernice 89/106 (pozri v tomto zmysle uznesenie Súdneho dvora z 23. februára 2006, Piau/Komisia, C-171/05 P, neuvverejnené v Zbierke, bod 58, a rozsudok Súdneho dvora z 18. júla 2006, Meca-Medina a Majcen/Komisia, C-519/04 P, Zb. s. I-6991, bod 58).
- 138 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že tretia výhrada musí byť zamietnutá a v dôsledku toho treba žalobu zamietnuť v celom rozsahu.

O trovách

- ¹³⁹ Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobkyňa nemala vo veci úspech, je opodstatnené zaviazat' ju na náhradu trov konania Komisie v súlade s návrhom Komisie.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (piata komora)

rozhodol a vyhlásil:

- 1. Žaloba sa zamieta.**
- 2. EMC Development AB znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania Európskej komisie.**

Vilaras

Prek

Ciucă

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 12. mája 2010.

Podpisy

II - 1678

Obsah

Právny rámec.....	II - 1635
A — Smernica 89/106/EHS.....	II - 1635
B — Usmernenia o uplatniteľnosti článku 81 ES na dohody o horizontálnej spolupráci.....	II - 1637
Okolnosti predchádzajúce sporu	II - 1639
A — Účastníci vystupujúci na trhu s cementom	II - 1639
B — Európska norma na cement EN 197-1.....	II - 1640
C — Výrobky.....	II - 1640
D — Správne konanie	II - 1641
E — Výhrady žalobkyne	II - 1643
Napadnuté rozhodnutie	II - 1644
Konanie a návrhy účastníkov konania	II - 1645
Právny stav	II - 1646
A — O prípustnosti	II - 1646
1. Tvrdenia účastníkov konania	II - 1646
2. Posúdenie Všeobecným súdom.....	II - 1648
B — O veci samej	II - 1651
1. Úvodné pripomienky o rozsahu povinnosti Komisie pri preskúmaní sťažnosti z dôvodu porušenia článku 81 ES.....	II - 1651
2. O prvej a druhej výhrade založenej na zjavne nesprávnom posúdení, pokiaľ ide jednak o postup pri prijímaní normy a jednak o jej nezáväzný charakter	II - 1653
a) O postupe pri prijímaní normy.....	II - 1655
Tvrdenia účastníkov konania.....	II - 1655
Posúdenie Všeobecným súdom.....	II - 1659
	II - 1679

— O nediskriminačnej povahe postupu.....	II - 1659
— O transparentnosti konania.....	II - 1663
— O otvorenom charaktere postupu.....	II - 1666
b) O údajnej záväznej povahe normy.....	II - 1667
Tvrdenia účastníkov konania.....	II - 1667
Posúdenie Všeobecným súdom.....	II - 1670
— O preskúmaní účinkov normy a jej de facto záväzného charakteru.....	II - 1670
— O existencii iných riešení prístupu na trh.....	II - 1673
3. O tretej výhrade založenej na nedostatku preskúmania normy z hľadiska smernice 89/106 a údajnom nesúlade normy s touto smernicou.....	II - 1675
a) Tvrdenia účastníkov konania.....	II - 1675
b) Posúdenie Všeobecným súdom.....	II - 1677
O trovách.....	II - 1678